

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: 12/ 01 / 2025

ΤΜΗΜΑ:

%

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

12/01/2025

I.

Apud antiquos Romanos concordia maxima sed avaritia minima erat. Romani **in suppliciis** deorum magnifici sed domi parci erant. Iustitia inter se certabant et patriam curabant. In bello pericula audacia propulsabant et beneficiis amicitias parabant. Delecti consultabant patriae; eis corpus ex annis infirmum sed ingenium propter sapientiam validum erat.

II.

Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. **Ex quibus** quattuor in Nerviiis hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt.»

III.

Aeneas bellum ingens geret in Italia. Populos feroces contundet, mores **eis** imponet et moenia condet. Tu Aeneam ad caelum feres. Postea Iulus, Aeneae filius, regnum ab Lavinio transferet et Albam Longam munit. Post trecentos annos Ilia duos filios, Romulum et Remum, pariet, quos lupa nutrit. Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit. Romanis imperium sine fine erit. Caesar Augustus, ab Iulo ortus, Belli portas claudet et Saturnium regnum restituet. Hunc tu, ut Aeneam, in caelo accipies.

IV.

Hannibal, dux Carthaginiensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superavit et Saguntum vi expugnavit. Postea Alpes, quae Italiam ab Gallia seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit. Populus Romanus cladem Cannensem pavidus audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit. Postquam XIV annos in Italia complevit, Carthaginenses eum in Africam revocaverunt. Ibi Hannibal bellum cum Romanis componere frustra cupivit. Denique cum P. Scipione apud Zamam dimicavit, sed Romani victoriam reportaverunt.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε μόνο τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B1.

i. Το λατινικό αλφάβητο διαμορφώθηκε από επίδραση του ελληνικού το οποίο μετέφεραν εκεί οι Έλληνες άποικοι που προέρχονταν από την Κύμη της Εύβοιας.

ii. Η σάτιρα είναι ένα σχεδόν νέο, καθαρά ελληνικό, είδος.

iii. Η σχέση του Ρωμαίου Λογοτέχνη με το ελληνικό πρότυπο είναι η δημιουργική πρόσληψη (imitatio) και ο ανταγωνισμός (aemulatio).

iv. Η κωμωδία, ο τελευταίος ώριμος καρπός των Ελλήνων είναι το τελευταίο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη.

v. Ο Τίτος Λίβιος, ανεβάζει στη Ρώμη θεατρικές παραστάσεις με ελληνικά έργα διασκευασμένα στα λατινικά.

i.Σ ii.Λ iii.Σ iv.Λ v.Λ

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε στα κείμενα λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

δωμάτιο(κείμενο I) domi

διαμένω (κείμενο II) remaneo

ισοφαρίζω (κείμενο III) fero

αντανακλώ (κείμενο IV) clades

πλεονασμός (κείμενο IV) compleo, plenus

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους.

suppliciis : γενική ενικού **supplicii/supplici**

magnifici: γενική πληθυντικού **magnificorum**

pericula: αιτιατική ενικού **periculum**

eis: ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος **ea**

legiones: κλητική ενικού **legio**

quibus: γενική ενικού **cuius**

omnes: αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος **omnia**

vim: γενική πληθυντικού **virium**

collibus: αιτιατική πληθυντικού **colles/is**

ingens: αφαιρετική ενικού **ingenti**

lupa: γενική πληθυντικού **luparum**

filios: κλητική ενικού **fili**

cladem: γενική πληθυντικού **cladium**

agro: κλητική ενικού **ager**

se: γενική πληθυντικού στο α' πρόσωπο **nostri, nostrum**

Μονάδες 15

Γ2. α) frumenti, castra, copias ποιες οι ιδιομορφίες των ουσιαστικών;

frumentum -i = δημητριακά, σιτάρι → στον πληθυντικό frumenta -orum = τα γεννήματα (ετερόσημο).

castra -orum = στρατόπεδο → στον ενικό castrum -i = φρούριο, οχυρό (ετερόσημο).

copia -ae = αφθονία, copiae -arum = στρατεύματα. (ετερόσημο).

β) « caelum » ποια η ιδιαιτερότητα του ουσιαστικού;

caelum, caeli, β' κλίση = ο ουρανός. (Το ουσιαστικό υπάγεται στα ετερογενή, δηλαδή στον ενικό αριθμό απαντά ως *caelum*, *caeli*, ουδέτερο, ενώ στον πληθυντικό αριθμό απαντά ως *caeli*,

caelorum, αρσενικό).

Μονάδες 5

Γ3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους.

erat : απαρέμφατο Παρακειμένου **fuisse**

certabant : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα **certanti**

consultabant : γ' πληθυντικό Οριστικής Συντελεσμένου Μέλλοντος **consultaverint**

hiemare: απαρέμφατο Μέλλοντος **hiematurum esse**

remanēre : β' πληθυντικό Οριστικής Παρακειμένου **remansistis**

possunt: γ' πληθυντικό Οριστικής Παρατατικού **poterant**

contundet: γ' πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα **condunt**

imponet: β' ενικό Οριστικής Υπερσυντελικού **imposueras**

feres : γ πληθυντικό Οριστικής Παρακειμένου **tulerunt/ere**

munit: ονομαστική πληθυντικού Μετοχής μέλλοντος στο αρσενικό γένος **munituri**

pariet : α' ενικό Οριστικής Συντελεσμένου Μέλλοντος **peperero**

seiungunt : γ ενικό Οριστικής Υπερσυντελικού **seiunxerat**

expedivit: γ ενικό Οριστικής Παρατατικού **expediebat**

cupivit: αφαιρετική ενικού μετοχής Ενεστώτα **cupienti/e**

Μονάδες 15

Γ4. se (κείμενο IV) : Να κλίνετε την αντωνυμία και στους δύο αριθμούς στο **β' πρόσωπο**.

tu,tui tibi te (a) te

vos vestri, vestrum vobis vos (a) vobis

Μονάδες 3

Δ1. domi (κείμενο I) Αφού αναγνωρίσετε τη συντακτική της λειτουργία να κάνετε τη μετατροπή, για να δηλώσετε την κίνηση σε τόπο.

- επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει τη στάση σε τόπο στο ρήμα *erant*.
- *domum*

Μονάδες 2

Δ2. Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocavit : Να εξαρτήσετε τη παραπάνω πρόταση από τις παρακάτω φράσεις κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

α) Caesar scripsit (Ο Καίσαρ γράφει) se propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocavisse.

β) Brutus narrat (Ο Βρούτος αφηγείται) Caesarem propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocavisse.

γ) Dicitur (Λέγεται) Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocavisse.

Μονάδες 5

Δ3. Post trecentos annos : Να ξαναγράψετε τη φράση έτσι ώστε να δηλώνει επιρρηματικό προσδιορισμό του χρόνου .

trecentis post annis

Μονάδες 2

Δ4. in Africam : Να μετατρέψετε τον τύπο έτσι ώστε να δηλώνεται η κίνηση σε τόπο και η προέλευση από τόπο.

ad Africam(κίνηση σε τόπο)

de/ex/ab Africa (προέλευση από τόπο)

Μονάδες 3

Δ5. Να αναγνωρίσετε τη παρακάτω δευτερεύουσα πρόταση .

ut Aeneam (acceperis)

δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση, ελλειπτική ως προς το ρήμα, η οποία εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* (γιατί εκφράζει τον τρόπο), συμπληρώνεται η εκφορά, λόγω του ελλειπτικού χαρακτήρα της πρότασης, με οριστική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή δύο

καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα, σε χρόνο συντελεσμένο μέλλοντα (*acceperis*), γιατί αναφέρεται στο μέλλον. Συντακτικά λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης στο περιεχόμενο της προηγούμενης κύριας πρότασης (*Hunc tu in caelo accipies*), η οποία λειτουργεί ως α' όρος σύγκρισης.

Μονάδες 5

Δ6. Να αναγνωρίσετε **συντακτικώς** του σημειωμένους όρους των κειμένων.

in suppliciiis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την κατάσταση στο ρήμα *erant*.

infirmum: κατηγορούμενο στο υποκείμενο του εννοούμενου ρήματος *erat*, δηλαδή στο *corpus*, λόγω του συνδετικού ρήματος *erat*.

Ex quibus: εμπρόθετος προσδιορισμός του διηρημένου όλου στο *quattuor*.

eis: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος *improbet*.

vi: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο *expugnavit*.

Μονάδες 5